

دانشگاه الزهراء(س)

دانشکده علوم پایه

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
رشته ریاضی محض

عنوان

خاصیت فیلیپس و دانفورد—پتیس در
فضاهای بanax

استاد راهنما

دکتر فرید بهروزی

استاد مشاور

دکتر داریوش بهمردی

دانشجو

سمیه علیزاده زیولایی

شهریور ۱۳۹۰

قدردانی و تشکر

خدای را در وسعتی بی‌واژه سپاسگزارم و شادمان از این‌که در پرتو مهرش این پایان‌نامه به سرانجام آمد. بر خود لازم می‌دانم که از جناب آقای دکتر فرید بهروزی که زحمت راهنمایی این پایان‌نامه را تقبل نمودند تشکر و قدردانی نمایم.

تقدیم به:

کسانی که با عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان در سرددترین روزگاران بهترین پشتیبان من بوده‌اند.
و قلب‌های بزرگ‌شان همواره فریادرس است و محبت‌های بی‌دریغ‌شان هرگز فروکش نمی‌کند.

چکیده

فرض کنید X یک فضای باناخ باشد. گوییم فضای باناخ X خاصیت فیلیپس دارد، هرگاه تصویر متعارف $X^* \xrightarrow{p} X^{***}$ به طور دنباله‌ای نرم- w^* پیوسته باشد. همچنین خاصیت فیلیپس ضعیف دارد، هرگاه تصویر متعارف $X^* \xrightarrow{p} X^{***}$ به طور دنباله‌ای w^* -پیوسته باشد.

هدف از این پایان‌نامه، مطالعه هر دوی این خاصیت‌ها در ارتباط با خواص هندسی دیگر مانند خاصیت دانفورد-پتیس، خاصیت (V) ، (V^*) و (u) پلچینسکی و خاصیت شور می‌باشد.

کلمات کلیدی: خاصیت فیلیپس، خاصیت فیلیپس ضعیف، خاصیت دانفورد-پتیس، خاصیت (V) ، (V^*) و (u) پلچینسکی، خاصیت شور.

فهرست مندرجات

i	قدرتانی و تشکر
ii	تقدیم
iii	چکیده‌ی فارسی
v	مقدمه
۱	۱ پیش نیاز
۱ ..... ۱	۱.۱ برخی مفاهیم توپولوژیکی و آنالیز حقیقی
۴ ..... ۴	۲.۱ تورها
۵ ..... ۵	۳.۱ توپولوژی‌های ضعیف و w^* -توپولوژی
۱۲ ..... ۱۲	۴.۱ عملگرهای خطی فشرده و فشرده‌ی ضعیف روی فضاهای بanax
۱۷ ..... ۱۷	۵.۱ فضاهای (Σ) و $B(\Sigma)$, ℓ_p , $L_p(S)$
۲۲ ..... ۲۲	۶.۱ سری‌های همگرای نامشروع و کوشی ضعیف نامشروع

۲۵	خاصیت دانفورد-پیس روی فضاهای بanax	۲
۲۵.....	خاصیت دانفورد-پیس	۱.۲
۳۶	خاصیت شور و ارتباط آن با خاصیت دانفورد-پیس	۲.۲
۳۹	خاصیت دانفورد-پیس موروشی	۳.۲
۴۸	خواص (V) و (V^*) و (u) پلچینسکی روی فضاهای بanax	۳
۴۸	خاصیت (V)	۱.۳
۵۵	خاصیت (V^*)	۲.۳
۶۵	خاصیت (u)	۳.۳
۷۳	ارتباط بین خاصیت‌های (V) ، (V^*) و (u) پلچینسکی	۴.۳
۸۰	خاصیت فیلیپس روی فضاهای بanax	۴
۸۰	خاصیت فیلیپس	۱.۴
۸۷	ارتباط خاصیت دانفورد-پیس، خاصیت‌های (u) و (V) پلچینسکی و خاصیت شور با خاصیت فیلیپس	۲.۴
۹۳ ..	ارتباط مجموعه‌های حددار و عملگرهای حددار با خاصیت فیلیپس .	۳.۴
۱۰۲	واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی	A
۱۰۶	واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی	B

۱۱۰

چکیده‌ی انگلیسی

مقدمه

علاوه بر توپولوژی‌های نرمی در فضای بanax دو توپولوژی به نام‌های توپولوژی ضعیف و w^* -توپولوژی به ترتیب در کل فضای بanax و فضای دوگان آن تعریف می‌شوند. از این‌رو با تعریف این توپولوژی‌ها می‌توان ویژگی‌های دیگری مانند w - w^* پیوستگی، w - w^* فشرده‌گی عملگرهای به طور ضعیف فشرده و ... را بررسی کرد. برای نمونه ابرلین-اشمولیان^۱ در سال ۱۹۴۰ نشان داد که هر زیرمجموعه‌ی فشرده ضعیف در یک فضای بanax، به‌طور دنباله‌ای فشرده‌ی ضعیف است. با گذشت زمان و با مطالعه‌ی بیشتر روی فضاهای بanax بعضی خصوصیات دیگر این فضا معرفی شدند، از جمله در حدود سال ۱۹۴۰ در مقاله‌ای توسط نیلسون-دانفورد^۲ و بیل-پتیس^۳ نشان داده شد که برای هر اندازه μ و هر فضای بanax X اگر $X \rightarrow L_1(\mu) : T$ ، عملگری فشرده‌ی ضعیف باشد در این صورت عملگر T کاملاً پیوسته است این مطلب روی فضای $C(K)$ نیز برقرار است. در همین راستا در سال ۱۹۵۰، گروتندیک^۴ طی مطالعات خود این موضوع را عمومیت بخشدید و فضاهایی با خاصیت دانفورد-پتیس^۵ معرفی کرد که برگرفته از این دو ریاضی‌دان می‌باشد. وی هم‌چنین نشان داد که فضای $C(K)$ نیز دارای خاصیت دانفورد-پتیس است. از طرفی جوزف-دیستل^۶ در سال ۱۹۸۰ در مقاله‌ی [۸] خصوصیت دانفورد-پتیس را بررسی کرد و به نتایج بسیار مهمی در مورد این خصوصیت دست یافت.

اینک فرض کنید که X و Y دو فضای بanax باشند. عملگر خطی $T : X \rightarrow Y$ را عملگر

Eberlein - Smulian	۱
Nelson - Dunford	۲
Bill - Pettis	۳
Grothendieck	۴
Dunford - Pettis property	۵
Joseph - Diestel	۶

همگرای نامشروع نامیم، هرگاه هر سری همگرای نامشروع با توپولوژی ضعیف را به یک سری همگرای نامشروع بفرستد. همچنین با توجه به قضیه‌ی ارلیز-پتیس⁷ در مقاله‌ی [۹] دیده می‌شود که هر عملگر فشرده‌ی ضعیف یک عملگر همگرای نامشروع است. از این‌رو الکساندر-پلچینسکی⁸ در سال ۱۹۶۲ در مقاله‌ی [۲۱] به بررسی فضاهایی پرداخت که عکس قضیه‌ی ارلیز-پتیس را برقرار می‌سازند. در واقع فضایی باناخ X را که به ازای هر فضایی باناخ Y و هر عملگر همگرای نامشروع $T : X \rightarrow Y$ معادلی برای خاصیت (V) نشان داد و در آن این تعریف را بیان کرد که هر زیرمجموعه‌ی K از X^* که به ازای هر سری کوشی نامشروع با توپولوژی ضعیف مانند $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ در شرط

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{x^* \in K} |x^* x_n| = 0. \quad (1)$$

صدق کند، K فشرده‌ی نسبی ضعیف در X^* است. مشابه تعریف اخیر برای خاصیت (V) ، پلچینسکی در مقاله‌ی [۲۲] به مطرح کردن فضاهای باناخ با خاصیت (V^*) پرداخت. از طرف دیگر جوانی-امانوئل⁹ در سالهای ۱۹۸۸ و ۱۹۹۱ در مقاله‌های [۱۳] و [۱۴] یک تعریف معادل توسط عملگرهای نامشروع برای فضاهایی با خاصیت (V^*) بیان کرد. همچنین پلچینسکی در سال ۱۹۵۸ در مقاله‌ی [۲۱] در حین مطالعه در مورد فضاهای باناخ به طور دنباله‌ای کامل با توپولوژی ضعیف دریافت که در یک چنین فضاهایی می‌توان هر دنباله کوشی ضعیف را با یک سری کوشی نامشروع با توپولوژی ضعیف تقریب زد که این مطلب تنها در فضاهای به طور دنباله‌ای کامل با توپولوژی ضعیف رخ می‌دهد. از این‌رو پلچینسکی به فضای باناخی با این ویژگی، فضایی با خاصیت (u) نامیده است.

همین‌طور بنابر تعریف معروفی از آر-فیلیپس¹⁰ در مقاله‌ی [۱۰] نگاشت متعارف $c_0^{***} \rightarrow c_0^* : p$ ، به طور دنباله‌ای نرم- w^* پیوسته است. از این‌رو در سال ۲۰۰۰ علی-الگر¹¹ و والدن-فریدمن¹² در مقاله‌ی [۱۵] دو ویژگی فیلیپس و فیلیپس ضعیف در فضای باناخ X را معرفی کردند.

Orlicz- pettis	7
Alexander - Pelczynski	8
Giovanni - Emanuele	9
R.Phillips	10
Ali - Ulger	11
Walden - Freedman	12

از این رو هدف از این پایان نامه بررسی خاصیت های فیلیپس و فیلیپس ضعیف و ارتباط آن با خواص هندسی دیگر مانند خاصیت دانفورد-پتیس، خاصیت (V) ، (V^*) و (u) پلچینسکی، خاصیت شور و خاصیت گروتندیک می باشد.

فصل اول به تعاریف و قضایای عمومی مورد نیاز در فصل های بعدی اختصاص یافته است.
فصل دوم به بیان معانی و مفاهیم لازم در مورد خاصیت دانفورد-پتیس و ارتباط آن با خاصیت شور می پردازد.

فصل سوم ابتدا به بیان تعریف دقیق هر یک از خواص (V) ، (V^*) و (u) پلچینسکی پرداخته و نشان خواهد داد که خاصیت (V) موروثی نیست اما خاصیت (V^*) و (u) موروثی آن دارد و در انتهای این فصل نیز به ارتباط بین این سه خاصیت می پردازد.

در فصل چهارم نیز بعد تعریف دقیق از خاصیت فیلیپس و فیلیپس ضعیف به بررسی ارتباط این خواص با هر یک از خواص فصل های دوم و سوم می پردازد.

فصل ۱

پیش نیاز

به علت گسترده‌گی مطالب در آنالیز تابعی و آنالیز حقیقی و با در نظر گرفتن این که خواننده با مفاهیم مقدماتی مانند فضاهای نرم‌دار، فضاهای بanax، عملگر خطی و دوگان فضاهای بanax و ... آشناست. مفاهیم و قضایایی را در این فصل بیان می‌کنیم که در طول فصول این پایان‌نامه مورد استفاده قرار گرفته است.

همچنین در طول پایان‌نامه به جز در مواردی که ذکر شود قرارداد می‌کنیم K میدان اعداد حقیقی یا مختلط است. هر جا صحبت از عملگر باشد منظور عملگر خطی کراندار (پیوسته) است. گوی واحد بسته در X یعنی مجموعه‌ی $\{x \in X ; \|x\| \leq 1\}$ را با B_X و کره‌ی واحد بسته‌ی X یعنی مجموعه‌ی $\{x \in X ; \|x\| = 1\}$ را با S_X نشان می‌دهیم و اگر $x \in X$ و $x^* \in X^*$ ، معمولاً به جای $\langle x^*, x \rangle$ از نماد $x^*(x)$ استفاده می‌نماییم.

۱.۱ برخی مفاهیم توپولوژیکی و آنالیز حقیقی

فرض کنید X یک فضای توپولوژیکی هاسدوف و A زیرمجموعه‌ای در X باشد در این صورت مجموعه‌ی A را فشرده‌ی شمارشی نامیم، هرگاه هر دنباله در A دارای نقطه‌ی انباشتگی در A باشد. همچنین مجموعه‌ی A را فشرده‌ی دنباله‌ای نامیم، هرگاه هر دنباله در A دارای یک زیر دنباله‌ی همگرا در A باشد.

تعریف ۱.۱.۱ فرض کنید (X, d) یک فضای متریک باشد در این صورت:
(a) برای هر $x \in X$ و $\varepsilon > 0$ مجموعه‌های $B(x, \varepsilon) = \{y \in Y ; d(x, y) < \varepsilon\}$ را یک

–گوی به مرکز x نامند.

(b) X را کلاً کراندار گوییم، هرگاه برای هر $\varepsilon > 0$ یک پوشش متناهی از ε -گویها برای X موجود باشد. (یعنی نقاط $x_1, \dots, x_n$ در X وجود داشته باشد به طوری که

$$(X = \bigcup_{i=1}^n B(x_i, \varepsilon))$$

حال فرض کنید S یک مجموعه دلخواه باشد و $\Phi = \Sigma \subset P(S)$. اگر Σ شامل اجتماع هر خانواده از اعضایش و همچنین شامل متمم هر عضوش باشد در این صورت Σ را یک جبر (یا میدان) گویند. جبر Σ را یک σ -جبر (σ -میدان) نامند، هرگاه شامل اجتماع هر خانواده شمارا از اعضایش باشد.

تعريف ۲.۱.۱ فرض کنید X یک مجموعه و Σ یک σ -جبر روی X باشد. تابع

$$\mu : \Sigma \longrightarrow [0, \infty]$$

$$\cdot \mu(\emptyset) = 0 \quad (1)$$

۲) به طور جمعی شمارش‌پذیر باشد، یعنی برای هر دنباله‌ی مجرزا از عناصر Σ مانند $\{E_n\}_{i=1}^n$ ، داشته باشیم:

$$\mu\left(\bigcup_{i=1}^{\infty} E_i\right) = \sum_{i=1}^{\infty} \mu(E_i).$$

تعريف ۳.۱.۱ (σ -متناهی): اندازه μ را σ -متناهی می‌نامیم، هرگاه دنباله‌ی $(A_i)_{i=1}^{\infty}$ در Σ وجود داشته باشد به طوری که به ازای هر i ، داشته باشیم:

$$S = \bigcup_{i=1}^{\infty} A_i \quad , \quad \mu(A_i) < \infty .$$

قضیه ۴.۱.۱ [۲۴] (ایگوروف^۱): فرض کنید (S, Σ, μ) یک فضای اندازه و دنباله‌ای از توابع μ -اندازه‌پذیر باشد. اگر دنباله‌ی $(f_n)_{n=1}^{\infty}$ به طور نقطه‌ای همگرا به f باشد (

Egoroff ^۱

تقریباً همه جا)، آنگاه به ازای هر $\varepsilon > 0$ وجود دارد به طوری که $\mu(S \setminus E) < \varepsilon$ و دنباله‌ی $(f_n)_{n=1}^{\infty}$ روی E به تابع f همگرای یکنواخت است.

تعريف ۱.۱.۵ فرض کنید (S, Σ) یک فضای اندازه‌پذیر باشد. همچنین فرض کنید λ یک اندازه مثبت و μ یک اندازه مختلط باشد. اندازه μ را پیوسته مطلق نسبت به λ گویند.
 $\lambda(E) = 0$ ، هرگاه اگر $\mu(E) << \mu$

قضیه ۱.۱.۶ [۲۴] فرض کنید (S, Σ, μ) یک فضای اندازه و λ یک اندازه مختلط باشد در این صورت گزاره‌های زیر معادل‌اند:
 $(\lambda << \mu) \Leftrightarrow (\lambda(E) < \delta(\varepsilon) \text{ برای } \varepsilon > 0)$

۲) به ازای هر $\varepsilon > 0$ یافت می‌شود به طوری که به ازای هر $E \in \Sigma$ که $|\lambda(E)| < \delta(\varepsilon)$ است.

تعريف ۱.۱.۷ فرض کنید X یک فضای توپولوژیکی باشد، آنگاه محمول تابع $f : X \rightarrow \mathbb{C}$ را با $\overline{\{x \in X; f(x) \neq 0\}}$ نشان داده و برابر مجموعه‌ی تعريف می‌کنیم.

نتیجه ۱.۱.۸ [۲۵] (هان-باناخ^۲): اگر X یک فضای نرم‌دار باشد و $x_0 \in X$ ، در این صورت x^* در X^* وجود دارد به طوری که $x^*x_0 = \|x_0\| \|x^*\| = 1$ و

قضیه ۱.۱.۹ [۲۵] هرگاه f یک تابع خطی پیوسته بر زیرفضای M از فضای موضعی $x^* = f$ باشد، آنگاه $x^* \in X^*$ هست به طوری که بر M .

۲.۱ تورها

تعریف ۱.۲.۱ رابطه $\leq$ روی یک مجموعه ناتهی A یک رابطه ترتیب جزیی نامیده می‌شود، هرگاه به ازای هر $a, b, c \in A$

$$. a \leq a \quad (1)$$

$$. a = b \text{ و } a \leq b, \text{ آنگاه } (2)$$

$$. a \leq c \text{ و } a \leq b, \text{ آنگاه } (3)$$

در این صورت $(A, \leq)$ یا A را مجموعه مرتب جزئی گوییم. مجموعه مرتب جزئی $(A, \leq)$ را که برای هر $a, b \in A$ عضوی از A مانند c یافت شود به طوری که $a \leq c$ و $b \leq c$ باشد. به عنوان مثال اعداد طبیعی $\mathbb{N}$ یک مجموعه جهت‌دار نامیده می‌شود. به عنوان مثال اعداد طبیعی $\mathbb{N}$ یک مجموعه جهت‌دار می‌باشد.

تعریف ۲.۲.۱ فرض کنید X یک فضای توپولوژیک باشد هر تابع از مجموعه جهت‌داری مانند Γ به توی X یک تور در X نامیده می‌شود. دنباله حالت خاصی از تورهاست که در آن $\Gamma = \mathbb{N}$ معمولاً برای هر $\alpha \in \Gamma$ ، $f(\alpha) = x_\alpha$ و تور را با $(x_\alpha)_{\alpha \in \Gamma}$ یا مختصراً به صورت (x_α) نشان می‌دهند.

تعریف ۳.۲.۱ تور (x_α) را همگرا به نقطه x گوییم، هرگاه به ازای هر همسایگی U از x وجود داشته باشد به طوری که $\alpha \leq \beta$ ایجاب کند $x_\beta \in U$. اگر فضا هاسدورف باشد هر تور در X حداقل به یک نقطه همگرا می‌باشد.

تعریف ۴.۲.۱ زیر مجموعه Λ از Γ را در Γ همپایان گوییم، هرگاه به ازای هر $\alpha \in \Lambda$ وجود داشته باشد به طوری که $\alpha \leq \beta$

اگر Γ مجموعه‌ای جهت‌دار باشد و Λ در Γ همپایان باشد، آن‌گاه Λ نیز جهت‌دار است.

تعريف ۱.۲.۱ فرض کنید $f : \Gamma \rightarrow X$ توری در X و $f(\alpha) = x_\alpha$ باشد. اگر Λ مجموعه‌ای جهت‌دار و $g : \Lambda \rightarrow \Gamma$ تابعی که $g(\Lambda)$ در Γ همپایان باشد و اگر $\lambda_1 \leq \lambda_2$ باشد، آن‌گاه x_α را یک زیرتور $f \circ g : \Lambda \rightarrow X$ می‌گوییم. در این صورت x_α را یک زیرتور (x_α) می‌گوییم.

تعريف ۱.۲.۲ x را یک نقطه ابلاشتگی تور (x_α) می‌گوییم، هرگاه به ازای هر همسایگی U از x ، مجموعه $\{\alpha \in \Gamma ; x_\alpha \in U\}$ در Γ همپایان باشد، x یکی از نقاط ابلاشتگی تور (x_α) است اگر و تنها اگر زیرتوری از (x_α) به x همگرا باشد.

۳.۱ توپولوژی‌های ضعیف و w^* -توپولوژی

تعريف ۱.۳.۱ فرض کنید X یک فضای برداری توپولوژیک و دوگانش X^* جدا کننده‌ی نقاط X باشد. قرار می‌دهیم:

$$\mathcal{P} = \{p_{x^*} ; x^* \in X^*\}$$

که در آن به ازای هر x در X ، $p_{x^*}(x) = | < x^*, x > |$

در این صورت $\mathcal{P}$ خانواده‌ای از نیم نرم‌هاست که جدا کننده‌ی نقاط X می‌باشد، بنابراین $\mathcal{P}$ فضای X را به یک فضای موضع‌آمودب با توپولوژی τ_w تبدیل می‌کند به توپولوژی τ_w ، توپولوژی ضعیف و یا $(X, X^*)^\sigma$ -توپولوژی می‌گوییم.

فرض کنید X یک فضای خطی نرم‌دار باشد و $x_0 \in X$ ، در این صورت همسایگی ضعیف از x_0 را به صورت زیر تعریف می‌کنیم.

$$U(x_0, \varepsilon) = \{x \in X ; |x_i^* x - x_i^* x_0| < \varepsilon, 1 \leq i \leq n\}.$$

که در آن $x_1^*, \dots, x_n^*$ عناصر دلخواهی از X^* می‌باشند و ε عدد حقیقی مثبت دلخواهی است. مفاهیم به طور ضعیف بسته، به طور ضعیف پیوسته و ... به ترتیب همانند بسته و پیوسته و

... تعریف می‌شوند ولی با توپولوژی ضعیف τ_w که به جای توپولوژی معمولی τ به کار رفته است. به عنوان مثال:

زیر مجموعه‌ی M از X را به طور ضعیف کراندار گوییم، هرگاه برای هر همسایگی ضعیف مانند $\{x \in X : | \langle x_i^*, x \rangle | < \varepsilon, 1 \leq i \leq n\}$ عدد حقیقی $s > 0$ یافت شود به قسمی که برای $t > s$ داشته باشیم:

$$M \subset tV(\varepsilon).$$

همچنین دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^\infty$ در X را به طور ضعیف همگرا به صفر گوییم، هرگاه برای هر آن گاه $x_n \in V(\varepsilon)$ آنکه $N > 0$ وجود داشته باشد به قسمی که اگر $n > N$

در این حالت می‌توانیم یکی از نمادهای $0 = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n \xrightarrow{w}$ یا $w - x_n = 0$ را به کار ببریم.

قضیه ۲.۳.۱ [۲۵] برای فضای موضعاً محدب X احکام زیر برقرارند:

الف) زیر مجموعه‌ی A از X به طور ضعیف کراندار است اگر و تنها اگر به ازای هر x^* در X^* مجموعه‌ی x^* بر A کراندار باشد. (یا $A \subset X$ به طور ضعیف کراندار است، هرگاه به ازای هر $x^* \in X^*$ ، $x^* \in M$ یافت شود به طوری که $| \langle x^*, (x) \rangle | < M$ باشد.)

ب) (مازور): اگر A زیر مجموعه‌ی محدبی از فضای موضعاً محدب X باشد، آن گاه $\overline{A} = \overline{A^w}$.

پ) زیر مجموعه‌ی A از X بسته است اگر و تنها اگر به طور ضعیف بسته باشد.

ت) زیر مجموعه‌ی A از X چگال است اگر و تنها اگر به طور ضعیف چگال باشد.

تعریف ۳.۳.۱ فرض کنید X^* فضای دوگانی از یک فضای نرم دار X باشد. دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^\infty$ در X را به طور ضعیف همگرا به x در X^* گوییم، هرگاه به ازای هر $x^* \in X^*$ و

$n \rightarrow \infty$

$$x^*(x_n) \longrightarrow x^*(x).$$

قضیه ۴.۳.۱ [۲۵] فرض کنید X یک فضای موضعاً محدب متريک باشد. هرگاه $(x_n)_{n=1}^\infty$ را دنباله‌ای در X در نظر بگيريم به قسمی که به طور ضعيف به x در X همگرا باشد، آنگاه دنباله‌ای مانند $(y_i)_{i=1}^\infty$ در X وجود دارد به طوری که برای اعداد صحيح $\lambda_n \geq 0$ ، $p_{i-1} + 1 \leq n \leq p_i$ و $0 < p_1 < p_2 < \dots < p_n < \dots$ وجود دارد به قسمی که هر y_i به صورت ترکيب محدب متناهی از x_n ها مانند $\sum_{n=p_{i-1}+1}^{p_i} \lambda_n x_n$ می‌باشد به طوری که $.y_i \longrightarrow x$

تعريف ۵.۳.۱ دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^\infty$ در فضای باناخ X را کوشی ضعيف ناميم، هرگاه برای هر x^* در X^* ، دنباله‌ی عددی $(\langle x^*, x_n \rangle)_{n=1}^\infty$ کوشی باشد.

تعريف ۶.۳.۱ فضای باناخ X تحت توپولوژي ضعيف به طور دنباله‌ای كامل^۳ است، هرگاه هر دنباله‌ی کوشی ضعيف در X به طور ضعيف همگرا به عضوي در X باشد.

گزاره ۷.۳.۱ فرض کنید X یک فضای باناخ باشد در اين صورت دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^\infty$ کوشی ضعيف در X است اگر و تنها اگر به ازاي هر جفت از دنباله‌های صعدي $(j_n)_{n=1}^\infty$ و $(k_n)_{n=1}^\infty$ از اعداد صحيح مثبت که $\dots < k_1 \leq j_1 \leq k_2 \leq j_2 \leq \dots$ داشته باشيم:

$$x_{k_n} - x_{j_n} \xrightarrow{w} 0.$$

---

weakly sequentially complete   ³

اثبات: فرض کنید دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^{\infty}$ کوشی ضعیف در X باشد در این صورت به ازای هر x^* ، دنباله‌ی $(j_n)_{n=1}^{\infty}$ کوشی است، بنابراین به ازای هر $\varepsilon > 0$ عدد طبیعی N وجود دارد به‌طوری‌که به ازای هر $n \geq N$ داریم:

$$| \langle x^*, x_n - x_m \rangle | < \varepsilon.$$

حال فرض کنید $(k_n)_{n=1}^{\infty}$ و $(j_n)_{n=1}^{\infty}$ دو دنباله‌ی صعودی از اعداد صحیح مثبت با شرط $k_n \geq n \geq N$ باشد. اگر $n \geq N$ باشد، آن‌گاه $k_1 \leq j_1 \leq k_2 \leq j_2 \leq \dots$ است، بنابراین داریم:

$$| \langle x^*, x_{k_n} - x_{j_n} \rangle | < \varepsilon.$$

در نتیجه

$$x_{k_n} - x_{j_n} \xrightarrow{w} 0.$$

بر عکس، فرض کنید دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^{\infty}$ کوشی ضعیف در X نباشد در این صورت $x^* \in X^*$ هست به‌طوری‌که $\langle x_n, x^* \rangle < \delta$ وجود دارد به‌طوری‌که به ازای هر عدد طبیعی N ، $n > m \geq N$ یافت می‌شود به‌طوری‌که

$$| \langle x^*, x_n - x_m \rangle | > \delta.$$

اکنون فرض کنید $n = 1 \in \mathbb{N}$ در این صورت k_1 و j_1 از اعداد صحیح مثبت وجود دارند به‌طوری‌که $k_1 > j_1$ و

$$| \langle x^*, x_{k_1} - x_{j_1} \rangle | > \delta.$$

حال با انتخاب $k_2 > j_1$ و $k_2 > k_1$ از اعداد صحیح مثبت وجود دارند به‌طوری‌که $j_2 > k_2 > k_1$ و

$$| \langle x^*, x_{k_2} - x_{j_2} \rangle | > \delta.$$

با ادامه‌ی این فرآیند، دنباله‌ی $(j_n)_{n=1}^{\infty}$ و $(k_n)_{n=1}^{\infty}$ از اعداد صحیح مثبت با شرط ساخته می‌شوند به‌طوری‌که $k_1 \leq j_1 \leq k_2 \leq j_2 \leq \dots$

$$| \langle x^*, x_{k_n} - x_{j_n} \rangle | > \delta.$$

بنابراین $x_{k_n} - x_{j_n}$ به طور ضعیف همگرا به صفر نیست. ■

تعریف ۸.۳.۱ فرض کنید X یک فضای خطی توپولوژیک با دوگان X^* باشد برای هر x در X تابعک p_x را روی X^* به صورت $| \langle x^*, x \rangle | = p_x(x^*)$ تعریف می‌کنیم در این صورت خانواده‌ای از نیم‌نرم‌های $\mathcal{P} = \{p_x; x \in X\}$ جدا کننده‌ی نقاط X^* است پس فضای X^* را به یک فضای موضع‌محدب تبدیل می‌سازد و توپولوژی تعریف شده توسط این نیم‌نرم‌ها را w^* -توپولوژی و یا (X^*, X) -توپولوژی می‌نامیم.
همچنین یک w^* -همسايگی نقطه‌ی x_0^* در X^* به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$U(x_0^*, \varepsilon) = \{x^* \in X^*; |x^* x_i - x_0^* x_i| < \varepsilon, 1 \leq i \leq n\}.$$

که در آن $x_1, \dots, x_n$ عناصر دلخواهی از X می‌باشند و ε عدد حقیقی مثبت دلخواهی است.

تعریف ۹.۳.۱ فرض کنید X^* فضای دوگانی از یک فضای نرم دار X باشد. دنباله‌ی $(x_n^*)_{n=1}^\infty$ در X^* را w^* -همگرا به یک عضو x^* در X^* گوییم، اگر برای هر x در X داشته باشیم:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} x_n^*(x) = (x^*).$$

و با علامت $x_n^* \xrightarrow{w^*} x^*$ و یا $x_n^* \xrightarrow{w^*} x^*$ نمایش می‌دهیم.

قضیه ۱۰.۳.۱ [۲۵] (باناخ-آلاغلو^۴): اگر V یک همسایگی از صفر در فضای برداری توپولوژیک X بوده و

$$polar(V) = \{x^* \in X^*; |\langle x^*, x \rangle| \leq 1; (x \in V)\}.$$

آن‌گاه مجموعه‌ی $polar(V)$ w^* -فسرده است.

نتیجه ۱۱.۳.۱ [۲۵] (آلگلو^۵): فرض کنید X یک فضای باناخ باشد در این صورت گوی واحد بسته B_X^* در w^* -فسرده است، در نتیجه هر زیر مجموعه‌ی کراندار و w^* -بسته در X^* ، w^* -فسرده است.

قضیه ۱۲.۳.۱ [۲۵] در فضای موضع‌آمودب X ، مجموعه‌ی A در X به طور ضعیف کراندار است اگر و تنها اگر نرم-کراندار باشد.

فرض کنید X یک فضای باناخ باشد. به ازای هر $x \in X$ و $x^* \in X^*$ ، نگاشت $i(x) : X \longrightarrow X^{**}$ با تعریف $i(x)x^* = x^*x$ ، نشاندنی متعارف نامیده می‌شود و چون به ازای هر x در X داریم:

$$\|i(x)\| = \sup_{\|x^*\| \leq 1} |i(x)x^*| = \sup_{\|x^*\| \leq 1} |x^*x| = \|x\|$$

پس نشاندنی متعارف یک طول‌باخطی است. تقریباً در بیشتر اوقات X را با (X, i) یکی می‌گیریم و X را به طور ساده به عنوان زیر فضای X^{**} در نظر می‌گیریم، در نتیجه با این یکی‌سازی، i از (X, w) به روی (X, w) یک همانریختی است پس توپولوژی ضعیف با w^* -توپولوژی نسبت به (X, i) متحد هستند در صورتی که i پوشابشد X را یک فضای انعکاسی می‌نامند.

قضیه ۱۳.۳.۱ [۳۰] فرض کنید X یک فضای خطی نرم‌دار باشد در این صورت داریم:

۱) فضای تمام تابعک‌های خطی و پیوسته روی $(X, \sigma(X, X^*))$ برابر X^* است.

۲) فضای تمام تابعک‌های خطی و پیوسته روی $(X, \sigma(X^*, X))$ برابر X است.